

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
WERKGELEGENHEID, ARBEID EN
SOCIAAL OVERLEG

Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het werk.

Advies nr. 109 van 27 oktober 2006 over het ontwerp van koninklijk besluit betreffende de vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs van de interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk.

I. VOORSTEL EN MOTIVERING

Bij brief van 28 juni 2006, gericht aan de voorzitter van de Hoge Raad, heeft de Minister van Werk het advies van de Hoge Raad gevraagd binnen de twee maanden vanaf het aanhangig maken, over een ontwerp van koninklijk besluit betreffende de vorming en de bijscholing van de preventieadviseurs van de interne en externe diensten voor preventie en bescherming op het werk.

Het Uitvoerend Bureau van de Hoge Raad besliste op 30 juni 2006 om een commissie ad hoc te belasten met het onderzoek van de aanvraag en de voorbereiding van het advies.

De commissie ad hoc vergaderde op 28 en 31 augustus 2006.

Het ontwerp van koninklijk besluit beoogt de actualisering van het huidige koninklijk besluit en voorziet een bijkomende vorming voor ergonomie en industriële hygiëne.

II. ADVIES UITGEBRACHT DOOR DE HOGE RAAD TIJDENS ZIJN VERGADERING VAN 27 OKTOBER 2006

De Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk brengt volgend unaniem advies uit over het voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit, en verwijst hierbij, voor een algemene visie en achtergronden bij dit onderwerp, naar zijn eerder advies nr. 46 van 8 februari 2002.

Organisatie van de cursussen

Om een kwaliteitsvolle opleiding te kunnen garanderen is het noodzakelijk dat de groepen, waaraan les wordt gegeven, niet te groot zijn. Dit om voldoende interactie met lesgevers te kunnen creëren, zeker wat betreft de praktijklessen en de oefeningen. Daarom stelt de Raad voor om de grootte van de groepen te beperken tot maximaal 30 personen. Dit kan door invoegen van een paragraaf in artikel 10.

“§2. De praktijklessen en oefeningen worden gegeven aan groepen van maximaal 30 cursisten.”

Volgens het voorliggende ontwerp KB zijn inrichters van cursussen niveau I (met name universiteiten en Hogescholen) niet verplicht een stuurgroep op te richten op voorwaarde dat ze over een kwaliteitswaarborgsysteem beschikken en het verslag overmaken aan de AD

HUA. De Hoge Raad stelt voor dat alle inrichters van niveau I en II cursussen verplicht zijn om een stuurgroep op te richten. Op die manier zijn de sociale partners in staat om via de stuurgroep kwaliteitsbewaking uit te oefenen op de cursus en de betrokkenheid van de sociale partners bij de opleiding te verzekeren. Hiervoor dient artikel 20 integraal geschrapt te worden.

Artikel 9 zegt dat het afzonderlijk organiseren van een module niet mag. Dat kan toch niet de bedoeling zijn en gaat in tegen een modulaire opbouw van de vormingen.

Art. 16. In de titel van de onderafdeling IV staat “*erkenning van de modules*”, terwijl in het artikel staat “*erkenning van de aanvullende vorming*”. Wat gaat men nu erkennen: de niveau 1, 2 of de modules (kiest men voor vorming, dan valt de module niveau 1 uit de boot die als overgangsniveau kan gebruikt worden).

Artikel 8, derde lid:

“Het lesrooster van de multidisciplinaire specialisatie module van het tweede niveau beslaat ten minste 90 uren gespreid over één jaar.”

Aangezien 90 lessen slechts een twaalftal dagen voorstellen, is het een nutteloze verplichting om ze over een jaar te spreiden. Dat verlengt voor de kandidaten de duur voor het verkrijgen van een diploma.

Voor de multidisciplinaire basismodule en voor de multidisciplinaire specialisatiemodule van het eerste niveau, wordt enkel de duurtijd in uren gespecificeerd, zonder een verdeling over een periode te vermelden. Waarom is deze verdeling over een jaar alleen voorzien voor de specialisatiemodule van het tweede niveau?

Voorstel van wijziging:

“ Het lesrooster van de multidisciplinaire specialisatiemodule van het tweede niveau beslaat ten minste 90 uren.”

Overgang naar niveau I

De Hoge Raad meent dat de praktische ervaring en de attestering ervan zoals voorkomend in artikel 4 §3 beter gespecificeerd zouden moeten worden.

De Hoge Raad is ook van mening dat, indien een bedrijf door een bedrijfsovername of door uitbreiding van de activiteiten, de onderneming van de groep B overgaat naar de groep A, de preventieadviseur zijn activiteiten zou moeten kunnen voortzetten en een opleiding van het Iste niveau volgen ook als hij nog niet over de vijf jaar praktische ervaring beschikt.

Preventieadviseurs uit een andere lidstaat

De Raad is van mening dat voorzien moet worden in een andere oplossing voor het aanduiden van een preventieadviseur die voldoet aan de kwalificaties voor preventieadviseur in een andere Lidstaat. De Hoge Raad stelt dat dit best geregeld kan worden via de koninklijke besluiten betreffende de preventiediensten vermits het gaat over voorwaarden met betrekking tot de toegang tot de functie en niet zozeer over de toegang tot de aanvullende vorming.

Basisvorming

De Hoge Raad meent dat het nodig is om artikelen 24 en 27 anders te libelleren. Het moet te allen tijde mogelijk blijven om te verifiëren of een bepaalde vorming op een zeker ogenblik voldeed aan de criteria. Een schrapping conform artikel 27 leidt er in samenhang met artikel 24 toe dat een dergelijke verificatie niet meer mogelijk is.

De Hoge Raad meent dat het niet nodig is om een formele erkenningsprocedure uit te werken voor de basisvorming maar meent dat de erkenningscommissie toch jaarlijks de verslagen van de basisvormingen zou bekijken. De erkenningscommissie zou – mits een aanpassing van zijn bevoegdheden - op basis van de gegevens waar nodig een controle kunnen opzetten. Dit kan door invoegen van een paragraaf in artikel 27:

“§1. De AD HUA legt jaarlijks aan de erkenningscommissie een lijst voor van de instellingen die een basiscursus organiseren samen met een verslag. Indien blijkt dat sommige instellingen niet voldoen aan de voorwaarden bepaald in artikel 25, kan er een controle worden uitgevoerd door de AD HUA. Bij negatief advies wordt de instelling van de lijst geschrapt.”

Bijscholing

De Hoge Raad meent dat het nodig is om artikel 29, tweede lid anders te formuleren en geen duur van de bijscholing te bepalen

De Hoge Raad meent dat het nodig is om de jaarlijkse bijscholing te voorzien in minstens twee vaardigheden of kennisgebieden uit bijlage II. Via de verslaggeving over de bijscholing in het jaarverslag van de dienst PBW kan het comité PBW hierop dan controle uitoefenen.

Dit kan door invoegen van een paragraaf in artikel 29:

“§1 De preventieadviseurs volgen jaarlijks een bijscholing met betrekking tot minstens twee vaardigheden of kennisgebieden zoals opgesomd in bijlage II van dit besluit. Zij maken melding van de gevolgde bijscholingen in het jaarverslag van de interne dienst voor preventie en bescherming.”

De Hoge Raad stelt vast dat het de bedoeling is om de initiatieven tot bijscholing te beperken tot inrichters en beroeps- of vakverenigingen en deze te laten melden bij en beoordelen door AD HUA. De Raad is van mening dat dit zeer omslachtig en tijdrovend is en stelt voor om het initiatief over te laten aan de markt met enkel een aanmeldingsplicht. Na verloop van een bepaalde periode zal de Raad de kwaliteit van het aanbod evalueren en eventueel meer beperkende voorwaarden voorstellen. Een bewaking is trouwens ook mogelijk op ondernemingsniveau en bij de AD HUA via het jaarverslag van de preventiedienst.

De Hoge Raad meent dat het nodig is een bepaling op te nemen betreffende de bijscholing van preventieadviseurs-arbeidsgeneesheren zodat deze bijscholing waarvoor een andere regelgeving geldt automatisch geldt als bijscholing in de zin van dit besluit omdat ook preventieadviseurs-arbeidsgeneesheren krachtens de Welzijnsregelgeving bijscholing dienen te volgen en niet alleen op basis van de regelgeving die voor hen geldt als **arbeidsgeneesheer**.

Aanvullende vorming ergonomie en industriële hygiëne

De Hoge Raad vraagt met aandrang om afdeling V van het ontwerp te schrappen. De aanvullende vormingen niveau I en II zijn multidisciplinair ingevuld en laten de preventieadviseurs in de interne dienst toe om bijstand te verlenen in de verschillende domeinen van welzijn op het werk.

De Raad herinnert aan het uitgangspunt van de Welzijnswet dat stelt dat indien de interne dienst niet alle opdrachten die hem krachtens de wet en de uitvoeringsbesluiten zijn toevertrouwd zelf kan uitvoeren, de werkgever aanvullend een beroep moet doen op de erkende externe dienst voor preventie en bescherming op het werk. Vanuit dat oogpunt dient in elke externe dienst, naast personen die eerste en tweedelijns bijstand verlenen, ook minimaal een expert in de verschillende disciplines aanwezig te zijn.

De Raad is dus geen voorstander van het invoeren van disciplines (met uitzondering van de arbeidsgeneesheer) binnen de interne dienst. Zij vreest dat dit de beoogde multidisciplinaire werking eerder zal belemmeren dan aanmoedigen. Dit zou er ook kunnen toe leiden dat de bedrijven nog meer taken gaan afstoten naar de EDPB. Dit alles belet overigens niet dat preventieadviseurs in de interne dienst en/of andere deskundigen in het bedrijf zich verder kunnen bekwalamen via het volgen van een specialisatiemodule ergonomie, bedrijfshygiëne of psychosociale aspecten, net zoals zij nog andere gespecialiseerde opleidingen kunnen volgen.

Aanvullend karakter

De Hoge Raad is van mening dat het aanvullend karakter van de vorming van de preventieadviseurs behouden moet worden. De Raad acht het niet aangewezen om de opleiding van preventieadviseurs geheel of gedeeltelijk te verwerken in een algemene basisopleiding aan universiteiten of hogescholen. De opleiding tot preventieadviseur is immers in geen enkel opzicht te vergelijken met een basisdiploma maar heeft tot doel het verwerven van praktijkgerichte vaardigheden en kennis met het oog op een directe toegang tot de functie van preventieadviseur in een interne of externe dienst. Enkel een specifieke aanvullende vorming biedt hiertoe voldoende garanties. Dit geldt in het bijzonder voor de multidisciplinaire basismodule.

De Raad acht het wenselijk en bevorderlijk voor de multidisciplinaire werking om deze cursussen te bevolken met kandidaten met uiteenlopende achtergronden en ook met toekomstige preventieadviseurs van zowel niveau I, niveau II als arbeidsgeneesheren. De Raad is van mening dat het aanvullend karakter voor wat de specialisatiemodules betreft minder absoluut is en zoveel mogelijk moet ingepast worden in de nieuwe structuren ten gevolge van de “Bologna” hervorming.

Juiste opleidingsniveau voor elke categorie van ondernemingen

De Hoge raad is van mening dat de huidige indeling van ondernemingen in klasse A, B, C en D niet meer is aangepast. Een herziening is noodzakelijk, wat ook zijn implicaties dient te hebben voor de vereiste vorming van preventieadviseurs in een aantal ondernemingen al dan niet met comité PBW.

Taalkundige of terminologische opmerkingen

In de Nederlandstalige tekst moet in artikel 2, 2° fine geschreven worden: “en die behoren tot de externe diensten.”.

In §3 van artikel 4 is de Franstalige versie niet volledig gelijk aan de Nederlandstalige; er is immers verschil tussen “*kunnen toegelaten worden*” en “*sont admis*”.

In de Franstalige tekst moet in artikel 37 medio geschreven worden “*s’ils sont en possession d’une formation*» in plaats van «*si ils sont en possession d’une formation*».

III. BESLISSING

Het advies aan de heer Minister van Werk bezorgen.